

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені О. О. БОГОМОЛЬЦЯ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Міжнародної науково-практичної
онлайн-конференції*

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВОДИДАКТИКИ:
ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО»**

09-10 листопада 2023 року

м. Запоріжжя
2023

Міжнародна науково-практична онлайн-конференція «Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство» зареєстрована Державною науковою установою «Український Інститут науково-технічної експертизи та інформації» МОН України (Повідчення № 337 від 04 липня 2023 року).

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Колесник Юрій Михайлович – голова оргкомітету, ректор Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Туманський Валерій Олексійович – співголова, проректор з наукової роботи Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Авраменко Микола Олександрович – співголова, перший проректор Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат фармацевтичних наук, доцент.

Моргунова Світлана Андріївна – співголова, проректор з науково-педагогічної, навчальної роботи та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат біологічних наук, доцент.

Рагіна Жанна Михайлівна – секретар, декан I міжнародного факультету Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри мовної підготовки.

Васецька Лариса Іванівна – керівник Центру підготовки іноземних громадян Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент.

Гейченко Катерина Іванівна – завідувач кафедри мовної підготовки Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент.

Гриченко Ольга Вікторівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри мовної підготовки Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Литвиненко Ніна Павлівна – завідувач кафедри мовної підготовки Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця, доктор філологічних наук, професор.

Соловійова Ольга Володимирівна – кандидат державного управління, доцент Центру підготовки іноземних громадян Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Дмитрієв Вадим Сергійович – керівник Центру дистанційної освіти і телемедицини та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Реутська Яна Анатоліївна – провідний фахівець Центру дистанційної освіти і телемедицини та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Пишнограєв Юрій Миколайович – кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри медичної та фармацевтичної інформатики і новітніх технологій Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Притула Віктор Анатольович – керівник Центру комп'ютерних технологій.

**А 43 Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції. – Запоріжжя, ЗДМФУ, 2023. – 122 с.
<https://doi.org/10.6084/m9.figshare.24599550>**

Збірник містить матеріали учасників Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції «Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство» з проблем впровадження сучасних новітніх технологій в навчальний процес під час підготовки здобувачів вищої освіти України та Європи. Особливої уваги заслуговують доповіді щодо нових методів, засобів і форм у викладанні української мови як іноземної в медичних вишах, її популяризації та «чистоти».

Матеріали збірника стануть у нагоді освітянам-предметникам.

За зміст і достовірність матеріалу відповідальність несуть автори тез.

взаємодією з місцевими мовами (діалектами) та культурами. Але зведення територіальних мовних особливостей у статус норми призведе до певних непорозумінь і забруднення мови. Тому завдання філолога-україніста в тому, щоб не абсолютизувати регіональні та діалектні риси, а навчати правильної нормованої української мови, боротися з мовленнєвими помилками та безграмотністю.

Висновки. Недоліки у використанні мови, її забрудненість можуть мати різноманітні наслідки, що впливають і на різні сфери нашого життя. Недбале ставлення до мови може призвести до втрати мовних цінностей, таких як граматична чистота, багатство словника та точність виразу, що сприяє порушенню комунікації, погіршенню якості освіти, підвищенню рівня аналіфбетизму і втраті національної самобутності.

Ці наслідки підкреслюють важливість дотримання норм та правил використання мови та мовної грамотності для збереження культурних, соціальних та освітніх цінностей у суспільстві. Розв'язання вказаних проблем вимагає зусиль як з боку освітньої системи, так і з боку громадян. Важливо підтримувати й пропагувати використання коректної української мови, вдосконалювати систему мовної освіти та сприяти розвитку мови як національного скарбу.

Література

1. Ніна Станкевич Чистота мови і мовлення: сучасні параметри // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. Львів, 2020. Вип. 72. с 234-240
2. Караванський С. Пошук українського слова, або боротьба за національне «Я». Київ: Видавничий центр «Академія», 2001. 240 с.

СУЧАСНІ ВИМОГИ ТА ТЕХНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗМІЩЕННЯ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Світлана Гнатенко

старший викладач кафедри мовної підготовки Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

Прогресивні світові технології зумовлюють нагальну необхідність вироблення сучасних методичних підходів у системі навчання студентської молоді. Використання новітніх Інтернет-ресурсів дає можливість урізноманітнити навчальний процес, посилити інтерес до виучуваного матеріалу, активізувати пізнавальну діяльність студентів [2, с.144].

Виклики, що постали перед освітянською спільнотою вимагають більш уважного і відповідального ставлення щодо підготовки навчально-методичної продукції. Вона, перш за все, має бути доступною для сприйняття. Нерозуміння поданої інформації породжує в студента негативні емоції, що блокують мислення, бажання вчитись, а це уповільнює його інтелектуальний ріст, гальмує розвиток творчих здібностей.

Доступність змісту навчальної літератури забезпечується за рахунок трьох чинників:

- використання досконалої літературної мови;
- якість ілюстративного матеріалу;
- систематизований виклад структурованого навчального матеріалу [4, с.8].

Інтернет-контент є необхідною складовою сучасної онлайн-освіти студентів-іноземних громадян ЗДМФУ з дисципліни «Українська мова як іноземна». Він робить матеріали не стандартними, сучасними, цікавими та різноманітними.

Так, основи використання ілюстрацій у структурі підручника описали у своїх працях Ю.Антал, В.Горпинюк, Б.Карлаварис, І Нілова., Т.Проданович, Р.Радованович; наукові розвідки, присвячені питанням визначення найбільш ефективного використання інтернет-ресурсів у навчанні української мови іноземними студентами присвятили О. Вдовіна, І. Кочан, Т. Скорбач, Л. Роман та ін..

Підручники (посібники, практикуми тощо) були і залишаються найголовнішим

інструментом надання освітніх послуг здобувачам вищої освіти викладачами-україністами. Проте на сьогодні з'явилася нагальна потреба змінити наповнення навчальної літератури, тобто урізноманітнити її візуальними об'єктами. Ученими давно доведено, що образна пам'ять є найкращою і довгостроковою [1]. Зважаючи на те, що це питання знайшло відображення у низці робіт, воно все одно залишається відкритим й актуальним.

Мета роботи полягає у визначенні основних вимог щодо підготовки навчально-методичних матеріалів та використання візуалізації у них.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань:

- 1) сформулювати правила підготовки навчально-методичної літератури;
- 2) визначити функції ілюстративного матеріалу;
- 3) описати технічну складову використання наочності.

Під час підготовки навчально-методичної продукції викладач вищої школи повинен враховувати наступне: 1) суворо дотримуватися технічних прийомів і правил. Предмет (інтернет-контент) має бути розміщений таким чином, щоб він був доступним усім студентам і з'являвся у потрібний момент; 2) не перевантажувати матеріал або заняття наочністю, оскільки це буде мати протилежний – негативний ефект.

Ілюстрації підручників повинні розкривати основний зміст певних елементів програми (провідні ілюстрації). Вони можуть бути або рівнозначними тексту, або доповнювати його, чи бути об'єктом для запитань, завдань [цит. за Загорулько К.О., Шевченко О.Г.].

Використання наочності – це не спонтанна дія, це процес, що можна порівняти із мистецтвом і тому, до нього треба ставитися не лише з особливою увагою, а й з дотриманням певних вимог:

- малюнок, ілюстрація, таблиця, схема, графік тощо повинні бути чіткими і однакової контрастності;
- відстань між малюнком і текстом повинна бути не менше 0,5 мм: текст не повинен приховуватися під зображенням або «напливати» на нього;
- малюнки не повинні містити зайвих елементів. Це буде відволікати і плутати студента під час його відповіді;
- таблиці, схеми, графіки тощо не повинні дублювати інформацію тексту;
- вибір контенту має відповідати заявленій тематиці заняття;
- надати перевагу щодо використання кольорових ілюстрацій, оскільки вони не тільки наповнюють і збагачують матеріали, але й акцентують увагу на проблематиці;
- і найголовнішою вимогою щодо підготовки навчально-методичних матеріалів для іноземних студентів під час вивчення дисципліни «Українська мова як іноземна» – це врахування їхнього рівня володіння (розуміння) української мови, від визначення якого буде залежати вибір матеріалу, граматики та його візуалізація.

Крім цього, слід пам'ятати про правила та технічні особливості розміщення ілюстрацій, малюнків, схем тощо на сторінках своїх робіт. Використовувати лише українські сайти для копіювання наочності та обов'язкове посилання на них. Для полегшення цього процесу треба дотримуватися покрокової інструкції:

- 1) знайти потрібну картинку, малюнок, ілюстрацію та ін. в Інтернеті та скопіювати його;
- 2) зберегти на робочому столі;
- 3) відкрити текст і вставити об'єкт (на панелі інструментів є рубрика «Вставка» → Малюнок);
- 4) відкрити GOOGL й у правому кутку натиснути на позначку «Фотоапарат». Після чого відкриється сторінка GOOGL-малюнки, на якій треба знайти потрібне, скопіювати і, знову, вставити в текст;
- 5) скопіювати посилання → натиснути правою кнопкою миші на останній варіант картинки → з'явиться таблиця → обрати рубрику «Створити» → у віконце вставити посилання → ОК. Після цього довге посилання трансформується в короткий запис, який

залучається до матеріалів.

Н.Кривко зазначає, що саме застосування різноманітних способів візуалізації дає можливість урізноманітнити навчання на уроках української мови, літератури та зарубіжної літератури [3].

Отже, щоб зацікавити і вмотивувати студентів до вивчення «Української мови як іноземної» треба пам'ятати і не уклінно виконувати такі правила: 1) уникати одноманітності та шаблонності в роботі; 2) активізувати такі форми та методи навчання, які стимулюватимуть пізнавальний інтерес і самостійне мислення; 3) дотримуватися покрокової інструкції щодо наповнення об'єктами наочності навчально-методичних матеріалів з дисципліни «Українська мова як іноземна» для іноземних студентів ЗДМФУ.

Література

1. Загорулько К.О., Шевченко В.Е. Оформлення ілюстрацій у підручниках для 5 класу: теоретичні аспекти та практичне втілення. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/8746/1/Zagorulko_K.%2C%20Shevtchenko%20V.PDF
2. Кравченко Ю.В. Змішані методи навчання української та російської мов і їх використання у системі підготовки іноземних студентів. Міжнародний науково-методичний семінар «Новітні технології у викладанні мов іноземним студентам»: матеріали семінару. Харків: ХНАДУ, 2018. С. 144-146.
3. Кривко Н. Онлайн-курс підвищення кваліфікації «Методи навчання та їх класифікація». URL: http://www.velbudyshcha-school.pl.sch.in.ua/uchnyam/metodiki_navchannya/
4. Салов В.О. Створення навчальної літератури для вищої школи : навч. посіб. URL: <https://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/146556/CD601.pdf?sequence=1>

НАВЧАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ СЛОВНИК, ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ

Олена Гордієнко

завідувач кафедри іноземних мов Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

Сьогодні очевидним є той факт, що виживання і подальше процвітання людства в глобальному світі, який стикається з безпрецедентними проблемами через вплив глобальних пандемій, можливе лише в умовах міжнародної співпраці й ефективної комунікації в медичній сфері шляхом обміну науковими здобутками і новими протоколами профілактики, діагностики, лікування, вакцинації. Цей факт визнається і медичною спільнотою, і спеціалістами інших галузей знань, зокрема лінгвістами, перш за все термінознавцями та лексикографами.

Важливість об'єднання зусиль за цим напрямом на міжнародному рівні стала особливо відчутною в середині ХХ ст., коли під егідою Ради міжнародних організацій медичних наук (Council for International Organizations of Medical Sciences), Всесвітньої організації охорони здоров'я (World Health Organization) та ЮНЕСКО була утворена Міжнародна група експертів з медичної термінології і медичних словників (International Group of Experts on Medical Terminology and Medical Dictionaries). Зусилля цієї групи були спрямовані на впорядкування й кодифікацію медичної термінології та на розробку "The Guide to Medical Lexicography", у якому викладено базові принципи укладання словників та окреслено їх обсяг [F. G. Livingston].

Незважаючи на одноголосне визнання важливості медичної лексикографії для вирішення завдань медицини в умовах глобалізації, вона, за влучним спостереженням Р. Маккончі, є недооціненою і взагалі майже не дослідженою [R. McConchie]. У свою чергу

ЗМІСТ

<i>Інна Абрамова.</i> ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ НАУКОВОМУ СТИЛЮ МОВЛЕННЯ БОЛГАРСЬКИХ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....	3
<i>Тетяна Алексєєнко.</i> СТОРИТЕЛІНГ У НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ	4
<i>Inna Aronenko, Kateryna Shubkina.</i> FOREIGN STUDENTS' MOTIVATION TO STUDY LATIN MEDICAL TERMINOLOGY.....	5
<i>Вікторія Блідченко-Найко, Тетяна Лозова.</i> ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	7
<i>Лариса Богиня.</i> ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ У ПРОФЕСІЙНІЙ СФЕРІ.....	8
<i>Людмила Богуславська, Лілія Сенік.</i> ПРОБЛЕМИ АУДІЮВАННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ ПРИ НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННЮ.....	10
<i>Галина Булаткіна.</i> НАВЧАННЯ ВИДІВ МОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНІЙ ТА ПРОФЕСІЙНІЙ СФЕРАХ СПІЛКУВАННЯ.....	12
<i>Лариса Васецька.</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СПІЛКУВАННЯ НЕРІДНОЮ МОВОЮ ІНОЗЕМЦІВ НА ДОВУЗІВСЬКОМУ ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ.....	13
<i>Галина Волкова.</i> НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	15
<i>Юрій Ганошенко.</i> КУЛЬТУРЕМИ УКРАЇНСЬКОГО ЛІНГВОПРОСТОРУ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСОБИ ЇХ ОПАНУВАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІНОЗЕМНИМИ ЗДОБУВАЧАМИ.....	16
<i>Катерина Гейченко.</i> ЧИСТОТА СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ – ЗАПОРУКА ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ НАЦІЇ.....	17
<i>Світлана Гнатенко.</i> СУЧАСНІ ВИМОГИ ТА ТЕХНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗМІЩЕННЯ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ.....	19
<i>Олена Гордієнко.</i> НАВЧАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ СЛОВНИК, ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ.....	21
<i>Євгенія Дмитерко.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ, СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СТУДЕНТА МЕДИЧНОГО ЗВО.....	24
<i>Ірина Зозуля.</i> ЕЛЕКТРОННІ ПОСІБНИКИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	25
<i>Ірина Іваненко.</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН ЗАСТОСУНКІВ ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ СТУДЕНТАМ-МЕДИКАМ.....	27